

09.09.2021

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**9 Eylül 2021
Perşembe**

RESMÎ GAZETE'DE BUGÜN

9 Eylül 2021 Perşembe

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

— Özelleştirme İdaresi Başkanlığı ile İlgili Kararlar (Karar Sayısı: 4483, 4484, 4485, 4486, 4487, 4488, 4489, 4490)

YÖNETMELİK

— Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Uluslararası Tahkim Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği

TEBLİĞLER

— Özelleştirme İdaresi Başkanlığının 08/09/2021 Tarihli ve 2021/ÖİB-K-124, 125, 126 ve 127 Sayılı Kararları

KARAR

— 1 Mülki İdare Amirinin, Birinci Sınıf Mülki İdare Amirliğine Yükseltilmesi Hakkında Karar

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

— Anayasa Mahkemesinin 8/6/2021 Tarihli ve 2017/40147 Başvuru Numaralı Kararı
— Anayasa Mahkemesinin 8/6/2021 Tarihli ve 2018/6259 Başvuru Numaralı Kararı

DANIŞTAY KARARLARI

— Danıştay Dördüncü Dairesine Ait Karar
— Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu Kararı (E: 2020/17, K: 2021/2)
— Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu Kararı (E: 2021/1, K: 2021/3)

Yetiştiricilerden 'yem bitkisi' çağrısı

Koyun ve keçi yetiştiricileri, tarım arazilerini nadasa bırakmak yerine kuraklığa dayanıklı yem bitkisi ekilmesi önerisinde bulundu.

Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı Nihat Çelik, yetiştiricilerin kuraklıktan dolayı yem sıkıntısıyla karşı karşıya kaldığını ifade etti.

Türkiye'deki 23 milyon hektarlık tarım arazisinden her yıl yaklaşık 3,5 milyon hektara yakınının nadasa bırakıldığına dikkati çeken Çelik, bu alanların ekonomiye kazandırılması gerektiğini bildirdi.

Çelik, "Tarım arazilerini nadasa bırakmak yerine kurağa dayanıklı yem bitkileri ekilmeli. Böylece 50 milyon ton olan kaba yem ihtiyacımızın bir kısmının karşılanması mümkün olabilir. Bu arazilerde Macar fiği tritikale karışımı, korunga, yem bezelyesi gibi kurağa dayanıklı yem bitkileri ekimi yapılabilir." değerlendirmesinde bulundu.

Böylece yem maliyetlerinin düşürüleceğini ve yem ham maddesi ithalatının da azalacağını vurgulayan Çelik, şunları kaydetti:

"Yetiştiriciler bu konuda eğitilmeli, üretim için teşvik edilmeli, bazı enstrümanlarla da desteklenmelidir. Sonuç olarak ülkemizin hayvancılık sektörünün dışa bağımlılığını azaltmak, kırmızı et üretimimizi daha üst seviyelere çıkarmak ve yetiştiricimizin mevcut durumunun iyileştirilerek üretime teşvik edilebilmesi adına yem bitkisi üretimi ve üretim alanları artırılmalı. Hayvan başına verimin yükseltilmesi için de uygulanan ıslah çalışmalarının benimsenmesi teşvik edilmeli."

Rusya, Türkiye'den domates-biber ithalatına izin verdi

Rusya, Antalya ve İzmir'den domates ile biber ithalatına izin verdi.

Rusya Tarım Ürünleri Denetim Ajansı (Rosselhoznadzor), Antalya ve İzmir'den domates ile biber ithal edilmesine ilişkin kısıtlamayı kaldırdı.

Sputnik'in haberine göre, Aralık 2020'de Antalya ve İzmir'den domates ile biber sevkiyatına getirilen yasağı yarından itibaren kaldırdı.

Kurumdan yapılan açıklamada, "Rosselhoznadzor, Türkiye Tarım ve Orman Bakanlığı Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü'nün verdiği garantiye istinaden 9 Eylül 2021 tarihinden itibaren Türkiye'nin Antalya ve İzmir kentlerinden domates ve biber ithalatına yönelik geçici kısıtlamaları kaldırıyor" ifadeleri kullanıldı.

Rusya, Aralık 2020'de Antalya ve İzmir'den domates ve biber tedarikine kısıtlamalar getirmişti.

Karara gerekçe olarak, ürünlerde domates kahverengi meyve buruşukluk virüsü, domates lekeli solgunluk virüsü ve pepino mozaik virüsü görülmesini göstermişti.

Boşuna ekmeyin kararnamesi

Tarımdaki politikasızlık ve plansızlık ithalatla örtülüyor. Yurt dışından alınan hububat ve bakliyatta gümrük vergisi sıfırlandı. Büyük firmalara kazandıran süreçte kuraklık ve artan maliyetlerin ezdiği Türk çiftçisi, tarlasındaki mahsulü de yok pahasına satmak zorunda kalacak...

EKONOMİ SERVİSİ

Geçtiğimiz birkaç yıl içinde tarımda üretim planlaması tamamen terk edildi. Kanal İstanbul gibi projelere dev bütçeler ayrılırken tarımsal sulama çalışmaları atıl bırakıldı. Yerli üretimin cevap veremediği tüketim ihtiyacını karşılamak için ise bu yıl da hububat ve bakliyat ürünlerinde gümrük vergisi yılbaşına kadar kaldırıldı. Kuraklıkla boğuşan, maliyetler karşısında ezilen çiftçi tarlaya tamamen küsme noktasına geldi. 18 yılda borcu 72 kat artarak 137 milyar TL'yi aşan üreticilerden 700 bini farklı mesleklere yöneldi.

YERLİ MAKARNALIK BUĞDAYA BİN 800 TL İTHAL ÜRÜNE İSE 2 BİN 450 TL VERİLİYOR

CHP lideri Kılıçdaroğlu "Can çekişen tarımımızı ve çiftçimizi bitirmeye yeminli bir Erdoğan var. İklim ve tarım en öncelikli reform konularımız arasında. Evlatlarımıza ithal ürün cenneti; bereketsiz, çorak bir Türkiye bırakmayacağız" tepkisini gösterdi. Niğde Milletvekili Gürer de Toprak Mahsulleri Ofisi'nin yaptığı ithalatın soru işaretleri oluşturduğunu söyledi. "Yerli makarnalık buğdaya bin 800 lira fiyat veren TMO ithal makarnalık buğdaya 330 dolar verecek. Yani 2 bin 450 TL..." ifadesini kullandı.

KURAKLIKLA BOĞUŞAN ÇİFTÇİYE İTHALAT TOKADI

Uzun bir süredir kuraklık ve maliyetlerle boğuşan çiftçiye şimdi de ithalat tokadı vuruldu. Artan maliyetlere önlem alınmamasından şikayet eden üretici, sıfır gümrük vergisi kararnamesine tepkili. Bu zamana kadar yapılan tüm uyarılara rağmen Hükümet'in bu konuda önlem almaması da eleştirildi. CHP Genel Başkanı Kılıçdaroğlu "Can çekişen tarımımızı ve çiftçimizi bitirmeye yeminli bir Erdoğan var" dedi.

Türkiye tarımda zor bir yıl geçiyor. Özellikle tüm dünyayı vuran kuraklık dalgası ve yapılan hamleler hem verimi düşürüyor hem de çiftçiyi küstürüyor. Ekonomik krizle birlikte girdi maliyetleri artan çiftçiye şimdi de ithalat darbesi vuruldu. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın imzasıyla Resmi Gazete'de yayımlanan ve ithalat rejimi kararında değişiklik yapan Cumhurbaşkanı kararı ekinde yer alan listeye göre, nohut, yeşil ve kırmızı mercimek, buğday, mahlut, tohumluk çavdar, beyaz ve maltlık arpa, tohumluk yulaf, mısır ve buğdaygiller ailesinden bir yem bitkisi olan sorgum tohumu ithalatında gümrük vergisi 31 Aralık'a kadar sıfır olarak uygulanacak. Aynı gazetede yayımlanan ve ithalat rejimi kararında değişiklik yapan diğer Cumhurbaşkanı kararına göre ise kahve ithalatının gümrük vergisi AB ve EFTA ülkeleri için yüzde 11'den yüzde 6'ya, Kosova için yüzde 13'den yüzde 8'e, D-8 ülkeleri için yüzde 10'dan yüzde 8'e, ve diğer ülkeler için yüzde 13'den yüzde 8'e düşürüldü. Bu ürünün en az gelişmiş ülkelerden yapılan ithalatında ise gümrük vergisi yüzde 11'den yüzde 6'ya indirildi.

Yapılan ithalat girişimiyle birlikte çiftçinin yükü bir daha arttı. Zaten zor durumda olan üretici, maliyet ve kuraklık yüzünden fiyat düşüremeyince aynı pirinç ve diğer ithalat kararlarından sonra olduğu gibi tarladan küsebilir. Öte yandan bu zamana kadar yapılan tüm uyarılara rağmen Hükümet'in bu konuda önlem almaması da eleştirildi.

Kanal İstanbul Projesi başta olmak üzere zaten var olan kuraklık sorununa bir çivi daha çakılacağı düşünülürken, şimdi maliyetlerin daha da artacağı tahmin ediliyor.

DEVA Partisi Genel Başkanı Ali Babacan da Haziran 2021’de şu eleştiriyi yapmıştı: “2018’deki sulama bütçesi yaklaşık 6 milyar TL. 2019’da bunu 3 milyara düşürüyorlar, 2020’de de. Türkiye’de tüm tarım arazilerinin suya ulaşması için gereken yatırım miktarı 22 milyar dolar. ‘İnadına Kanal İstanbul yapacağım’ diyor. Kanal İstanbul’un maliyet tahminleri en az 20 milyardan başlıyor, 60 milyar dolara kadar... Kanal İstanbul’a harcayacağınız parayı tarımsal sulama yatırımlarına harcayın. 3-4 yılda suyla buluşmamış bir karış toprağımız kalmaz.”

‘TARIMI BİTİRMEYE YEMİNLİ’

Kararın, koronavirüs salgını nedeniyle fiyatlarda yaşanan artışın önüne geçilmesi için alındığı belirtildi. Karar üzerine Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, söz konusu ürünlerin gümrük vergisi oranlarının yılbaşına kadar yüzde sıfır olmasına sosyal medya hesabından tepki gösterdi. Kılıçdaroğlu, şu ifadelerle yer verdi: “Saray, hububat ve bakliyat ithalatında gümrük vergilerini sıfırladı. Can çekişen tarımımızı ve çiftçimizi bitirmeye yeminli bir Erdoğan var! Bakın bu konu şimdi çok ilginizi çekmeyecek belki ama ileride çocuklarımızın en önemli konusu toprağımız, suyumuz, enerjimiz, çiftçimiz olacak. İklim ve tarım en öncelikli reform konularımız arasında. Evlatlarımıza ithal ürün cenneti; bereketsiz, çorak bir Türkiye bırakmayacağız.”

‘BORÇ 72 KAT ARTTI’

‘İYİ Parti Kayseri Milletvekili Dursun Ataş “Cumhurbaşkanı Kararnamesi ile hububat ve bakliyat ithalatında gümrük vergisi sıfırlandı. AK Parti’nin ithalat üzerine kurulu tarım politikası iflas etmiştir. 2003’e göre çiftçi sayısı 700 bin kişi azalmış, çiftçinin borcu 72 kat artmıştır. Görülüyor ki, AK Parti çiftçiyi bitirmeye kararlı” diye konuştu. CHP İstanbul Milletvekili Yunus Emre ise “Hububat ve bakliyattaki gümrük vergisini sıfırlayarak günü kurtarır, üretimi ve üreticiyi kaybederiz. Üretimden vazgeçebilecek lükse sahip değiliz. Mazot, ilaç, gübre ve benzerlerinin üreticiye olan maliyetini düşürmeli, yerli tarımı var gücümüzle desteklemeliyiz” dedi.

TÜRKİYE İÇİN YENİ BİR REKOR

Amerika Birleşik Devletleri Tarım Bakanlığı (USDA), Türkiye’nin tahıl ve yem üretimine ilişkin bir rapor kaleme almıştı. 27 Temmuz tarihli raporda Türkiye’de bu yıl yaşanan kuraklığa, buğday ve arpadaki düşük rekoltele ve Türkiye’nin ithal ettiği ürün miktarının artacağına dikkat çekildi. Türkiye’de bu yılki hasadın neredeyse yarısının tamamlandığı belirtilen raporda Güneydoğu Anadolu ve İç Anadolu bölgelerinde etkili olan kuraklık nedeniyle buğday fiyatlarının arttığı açıklandı. Bir ton durum buğdayının 2 bin 750 TL olduğu belirtilen raporda geçen yıla göre fiyat artışının yüzde 50 olduğu tahmin belirtildi. Bu yılki Mayıs ayının son 50 yılın en sıcak

Mayıs ayı olduğu hatırlatılan raporda bazı bölgelerde verim kayıplarının yüzde 70'e ulaştığı kaydedildi. Ayrıca ABD Tarım Bakanlığı'nın bu sezon Türkiye için rekolte tahmini 16.5 milyon ton oldu. Nisan ayındaki tahmin ise 17.6 milyon tondur. Bakanlığın Türkiye'deki buğday tüketim tahmini geçen yıla göre 1.4 milyon ton artışla 22 milyon ton oldu. Buğday için ihracat tahmini 6 milyon ton, ithalat tahmini ise 11.5 milyon ton oldu. Bu ithalat seviyesi Türkiye için yeni bir rekor anlamına geliyor.

YERLİYE DÜŞÜK YABANCIYA YÜKSEK FİYAT

Amerika Birleşik Devletleri Tarım Bakanlığı (USDA), Türkiye'nin tahıl ve yem üretimine ilişkin bir rapor kaleme almıştı. 27 Temmuz tarihli raporda Türkiye'de bu yıl yaşanan kuraklığa, buğday ve arpadaki düşük rekoltelere ve Türkiye'nin ithal ettiği ürün miktarının artacağına dikkat çekildi. Türkiye'de bu yılki hasadın neredeyse yarısının tamamlandığı belirtilen raporda Güneydoğu Anadolu ve İç Anadolu bölgelerinde etkili olan kuraklık nedeniyle buğday fiyatlarının arttığı açıklandı. Bir ton durum buğdayının 2 bin 750 TL olduğu belirtilen raporda geçen yıla göre fiyat artışının yüzde 50 olduğu tahmin belirtildi. Bu yılki Mayıs ayının son 50 yılın en sıcak Mayıs ayı olduğu hatırlatılan raporda bazı bölgelerde verim kayıplarının yüzde 70'e ulaştığı kaydedildi. Ayrıca ABD Tarım Bakanlığı'nın bu sezon Türkiye için rekolte tahmini 16.5 milyon ton oldu. Nisan ayındaki tahmin ise 17.6 milyon tondur. Bakanlığın Türkiye'deki buğday tüketim tahmini geçen yıla göre 1.4 milyon ton artışla 22 milyon ton oldu. Buğday için ihracat tahmini 6 milyon ton, ithalat tahmini ise 11.5 milyon ton oldu. Bu ithalat seviyesi Türkiye için yeni bir rekor anlamına geliyor.

YERLİYE DÜŞÜK YABANCIYA YÜKSEK FİYAT

Ağustos 2020'de **CHP Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer**, buğday hasadının tamamlandığı bir dönemde Toprak Mahsulleri Ofisi'nin (TMO) 500 bin ton buğday ve 60 bin ton arpa daha ithal edeceğini ve açılan ihalede yerli çiftçiden esirgenen fiyatın yabancı çiftçiye verilmesinin iktidarın çiftçiyi düşünmediğinin göstergesi olduğunu söyledi. Bu yıl için açıklanan hububat taban fiyatına göre TMO'nun ekmeçlik buğdaya bin 650, makarnalık buğdaya bin 800 lira fiyat verdiğini anımsatan Gürer "Aynı TMO ithal makarnalık buğdaya da 330 dolar verecek. Yani 2 bin 450 TL. Türk çiftçisine bin 850 lirayı çok görenler, yabancı üreticilere hangi mantıkla 2 bin 450 lira ödeyecektir" dedi.

UCUZ OLSUN DERKEN FİYATLARI PATLATMAK

Rahmetli **Turgut Özal** döneminde pirinç fiyatlarında yaşanan 1 yıllık artış karşısında ithalata kapı açıldı. Çözüm ithalatta aranınca üretici küstü. O dönemde yerli zenginlerin birçoğu pirinç ithalatçısı oldu. Yurtiçi piyasanın yarı fiyatına ithal edilen pirinç ülkemizde fiyatları birden düşürdü. Sonrasında yerli üretici çeltik ekmeçince, tekelleşen ithalatçılar eski yüksek fiyatın da çok üzerinden pirinç satmaya başladı.

ÜRETİCİ MALİYETLERE YETİŞEMİYOR

Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) Genel Başkanı Şemsi Bayraktar, “Rekor seviyede artışları gören girdi fiyatlarına üreticimiz yetişemiyor. Üreticilerin üretimden vazgeçmemeleri için tarımsal girdi fiyatlarını düşürecek tedbirlerin süratle alınması, devletimizin yapması gereken en önemli görevlerden biri haline geldi” dedi.

TARLADAN ÇIKIŞ HER GEÇEN GÜN ARTIYOR

CHP Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer de daha önce kuraklık sorununa değinmişti. Gürer, çiftçilerin borçlarının sürekli arttığını, üreticilerin tarımdan kopmaya devam ettiğini, iktidarın var olan sorunların çözümü yerine ithalata dayalı bir tarım politikası izlediğini kaydetti. Gürer, “2002 yılında 2.4 milyar TL olan çiftçi borcu Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu’nun 2021 yılı Şubat ayı raporuna göre 137 milyar TL’ye çıkmış. Bu rakam yalnızca çiftçilerin bankalara olan borcudur. Tarım Kredi Kooperatifleri ve piyasaya olan borçlarda eklendiğinde çiftçinin borcu 180 milyar TL’yi aşıyor” diye konuştu. Çiftçi sayısının da var olan sorunların bir sonucu olarak gittikçe azaldığına işaret eden Gürer “Çiftçi Kayıt Sistemine (ÇKS) göre çiftçi sayısında 700 bin kişilik azalma oldu. Ziraat Odası’nın 4 milyon üye rakamı ele alındığında odaya kayıtlı 2 milyon çiftçi bugün çiftçilikten uzaklaşmış” şeklinde konuştu.

ARTIK DIŞA BAĞLI OLDUK ŞAHA KALKTIK’

İYİ Parti Genel İdare Kurulu Üyesi Rıdvan Uz, hububat ve bakliyatta gümrük vergisi sıfırlandığını hatırlatarak “Yazık. Tarımı da çiftçiyi de bitirdiler” dedi. Analist Prof. Dr. Veysel Ulusoy da “AB ile Gümrük Birliği anlaşmasında tarım ürünlerimiz yok. Nedeni basit, Türk malları AB (iç ve dış) pazarını domine etmesin. Buna gerek kalmadı: Tarımda artık dışa bağımlı olduk. Gece yarısı hububat ithalatında gümrük vergisi sıfırlandı. Şaha kalktık” yorumunu yaptı.

Bir bakışta; Merkez ne dedi, piyasa ne cevap verdi?

Günün manşetini bugün Merkez Bankası attı. İşte yeni 'sözlü yönlendirme'nin şifreleri ve piyasanın tepkisi.

Ekonomi gündeminin bugünkü manşeti Merkez Bankası oldu.

TCMB Başkanı Şahap Kavcıoğlu "**yeni bir sözlü yönlendirme**" yaptı.

İşte Başkan Kavcıoğlu'nun sözlerinin ana fikri ve piyasanın tepkisi:

MERKEZ BANKASI:

- Gıda fiyatlarındaki artış ve arz kısıtları enflasyonda kısa vadeli oynaklıklara neden oluyor. Bu nedenle manşet enflasyondan ziyade, arındırılmış ana eğilimi ölçmeye yarayan çekirdek enflasyon göstergelerine ağırlık vereceğiz.
- Manşet enflasyona karşı negatif reel getiri bir kriter değil. Reel faiz hesaplamasında beklenen enflasyona göre hareket ediliyor. Son çeyrekte enflasyon düşüş eğilimine girecek. Gıda dışı enflasyon yılın geri kalanında da manşet enflasyonun altında kalmaya devam edecek.

PİYASA:

- Faiz indirim hazırlığı iyice netleşti. Çekirdek enflasyona bakılacaksa, 200 baz puana kadar faiz indirimi için alan var.
- Faizi düşürmek için sadece gıda dışı enflasyona bakmak yeterli değil. Erken faiz indirimi çekirdek enflasyonda düşüşün kalıcı olmasını engeller.

Faiz indiriminin habercisi 'çekirdek' enflasyon nedir?

Manşet enflasyon endeksini oluşturan ürün mal ve hizmet sepetinden bazı ürünlerin çıkartılarak kalan ürünlerle fiyatlar genel seviyesindeki değişikliklerin hesaplanması çekirdek enflasyon göstergeleri olarak adlandırılıyor.

Fiyat istikrarını sağlamak için uygulanan enflasyon hedeflemesi rejiminde her ne kadar seçilen hedef yıl sonu yıllık TÜFE artışı olsa da, TCMB bu hedefi gerçekleştirmek amacıyla uyguladığı para politikası için özel kapsam TÜFE göstergelerini de yakından izliyor.

Özel kapsamlı TÜFE (Ağustos)		Aylık Değişim (%)	Yıllık Değişim (%)
A	Mevsimlik ürünler hariç TÜFE	0,95	19,17
B(1)	İşlenmemiş gıda ürünleri, enerji, alkollü içkiler ve tütün ile altın hariç TÜFE	0,74	18,46
C(2)	Enerji, gıda ve alkolsüz içecekler, alkollü içkiler ile tütün ürünleri ve altın hariç TÜFE	0,38	16,76
D	İşlenmemiş gıda, alkollü içecekler ve tütün ürünleri hariç TÜFE	0,69	18,58
E	Alkollü içecekler ve tütün hariç TÜFE	1,16	20,25
F	Yönetilen-yönlendirilen fiyatlar hariç TÜFE	1,26	20,60

Temmuz ayında yüzde 18,95 olarak açıklanan yıllık enflasyon ağustos ayında artışa devam etti ve yüzde 19,25 seviyesine yükseldi. Gıda ve enerji gibi oynak kalemlerin dışarıda bırakıldığı çekirdek enflasyon ise (C göstergesi) temmuz ayında yıllık yüzde 17,22 iken ağustos ayında yüzde 16,76'ya geriledi.

09.09.2021

"Yeni sözlü yönlendirme" nasıl fiyatlandı?

"Merkez'in faiz indirim hazırlığı" TL varlıklarda hareketlilik yaşanmasına neden oldu.

TL, dolar karşısında faiz indiriminin yaklaştığı kaygılarıyla yüzde 1.5'e yakın değer kaybetti.

Dolar/TL ilk reaksiyon olarak 8,35'ten 8,48'e çıktı.

Kur ardından 8,45 seviyelerine doğru çekildi.

Analistlere göre kısa vadeli oynaklık devam edebilir.

TZOB'dan ayçiçeği prim desteğine ilişkin açıklama

Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) Genel Başkanı Şemsi Bayraktar, ayçiçeği prim desteğinin artarak devam etmesi gerektiğini söyledi.

Ayçiçeği, incir ve girdi fiyatları konularında değerlendirilmede bulunan Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) Genel Başkanı Şemsi Bayraktar, ayçiçeği üretiminin Türkiye'nin bitkisel yağ sanayisinin hammadde ihtiyacını karşılayamadığına dikkat çekti. Bayraktar, ülkenin ayçiçeği ithalatında 165 ülke içinde en fazla ithalat yapan ülkeler arasında yer aldığını ve tüketimdeki artış nedeniyle ithalata bağımlılığın devam ettiğini bildirdi.

Ayçiçeği tarımının sorunlarına kalıcı çözümler üretilmesinin kaçınılmaz olduğunu belirten Bayraktar, şunları kaydetti: "Ayçiçeği üzerine çalışan kamu, özel sektör, üniversiteler ve meslek kuruluşları ön yargısız, ön şartsız iş birliği içinde sorunlara eğilmezlerse toplumun temel gıda ihtiyaçlarından biri olan ayçiçeği yağı lüks tüketim maddesi olarak raflarda yerini alacaktır."

"Hasat döneminde ithalat yapılmasın"

Trakya Birlik, Çukobirlik, Konya Şeker, Karadeniz Birlik ve Türkiye Tarım Kredi Kooperatiflerinin ayçiçeği alımında etkin olmaya başlamasıyla ekim alanlarının arttığının altını çizen Bayraktar, şu bilgileri paylaştı: "Son 10 yılda ayçiçeği ekim alanı 566 bin hektardan yüzde 28,7 artışla 729 bin hektara, üretim 1 milyon 320 bin tondan yüzde 56,6 artarak 2 milyon 67 bin tona çıktı. Türkiye ayçiçeği tüketimi ise 2010 yılında 2 milyon 497 bin ton iken 2020 yılında 3 milyon 466 bin tona ulaşarak yüzde 39 arttı. Üretilen ayçiçeğinin, 1 milyon 900 bin tonu yağlık, 167 bin tonu ise çerezlik olarak kullanılır."

İthalatın geçmiş yıllarda çoğunlukla ayçiçeği yağı şeklinde yapılırken son yıllarda ürün ithalatının daha fazla yapıldığını vurgulayan Bayraktar, 2015-2020 yılları arasında miktar bazında ayçiçeği ithalatının 3,4 kat arttığını söyledi.

Hasat döneminde ayçiçeği veya ayçiçeği yağı ithalatı yapılmaması çağrısında bulunan Bayraktar, "Yapıldığı dönemlerde de gümrük vergisi oranlarındaki ayarlamalar üreticilerimizi mağdur etmemelidir." değerlendirmesinde bulundu.

Açıklanacak alım fiyatıyla ayçiçeği üreticisinin emeğinin karşılığını alması gerektiğini belirten Bayraktar, alım fiyatlarında, ithalat fiyatları, artan girdi maliyetleri, enflasyon oranı ve üretici kar marjının dikkate alınması gerektiğini bildirdi.

Ülkenin bitkisel yağ tüketimine göre üretim politikaları geliştirilmesi gerektiğine dikkati çeken Bayraktar, "İthalata harcanan milyarlarca liranın çok daha az bir bölümü, akılcı politikalara dayanan dişe dokunur desteklerle ayçiçeği üreticilerimize aktarılırsa kısa vadede kendimize yeter hale geleceğimize inanıyoruz. Ayçiçeği prim desteği artarak devam etmelidir. Üreticilerimizin alın terlerinin karşılığını aldığı bir sezon olması en büyük temennimizdir." ifadesini kullandı.

"TMO incir fiyatlarının düşmesi halinde piyasaya girmeli"

Türkiye'nin dünyada incir ve kuru incir üretiminin yüzde 24'nü gerçekleştirdiğini aktaran Bayraktar, 10 yıllık dönemde toplam incir ihracatının ortalama yüzde 80'lik kısmının kuru incirden oluştuğunu ve bu ihracatın yaklaşık yarısının Avrupa ülkelerine ve ABD'ye yapıldığını kaydetti.

İncir üreticisinin, müdahale alım fiyatının açıklanmasını beklediğini bildiren Bayraktar, şunları kaydetti: "Toprak Mahsulleri Ofisinin (TMO) incir fiyatlarının düşmesi halinde piyasalara müdahale etmesi incir üreticileri için önemli bir güvencedir. Kuru incir üreticilerinin üretimine devam edebilmesi için makul alım fiyatı açıklanması yeterli gelir elde etmek için önem arz etmektedir. 2019 yılında olduğu gibi TMO incir alımı yapılmalı veya fiyatların düşmesi halinde piyasaya girmelidir. Yüksek girdi maliyetleri göz önünde alınarak, üreticilerimizin yeterli gelir elde edeceği bir fiyat açıklanmalıdır."

"Girdi fiyatlarına üreticilerimiz yetişemiyor"

Bayraktar, artan girdi fiyatları konusuna da değinerek fiyatlarla ilgili gelişmelere dair şu ifadeleri kullandı: "Rekor seviyede artışları gören girdi fiyatlarına üreticimiz yetişemiyor. Girdi kullanımında düşüşe sebep olacak bu durum, tarımsal üretimde azalmayı beraberinde getirerek ülkemiz gıda güvencesini olumsuz etkileyeceği gibi gıda enflasyonunun artmasına da neden olacaktır. Üreticilerin üretimden vazgeçmemeleri için tarımsal girdi fiyatlarını düşürecek tedbirlerin süratle alınması, devletimizin yapması gereken en önemli görevlerden biri haline geldi. Gübrede verilen destekleri artırarak mazotta olduğu gibi gübre fiyatının da yüzde 50'si destek olarak verilmeli, destek verilmeyen yem ve bitki koruma ürünlerine destek getirilmeli, tarımsal sulamada kullanılan elektrikte vergi ve fonlar kaldırılmalı fiyatta düşüş sağlanmalıdır. Acil önlem olarak bu taleplerimizin ele alınmasını bekliyoruz."

Dolarda faiz endişesiyle yükseliş sürüyor

Haftaya 8,30'un altında başlayan dolar/TL kuru, Merkez Bankası'nın söylem değişikliğine giderek faiz indirimi sinyali vermesiyle dün sert yükselmiş ve 8,48'i görmüştü. Kur bu sabah 8,50'yi aştı.

Merkez Bankası (TCMB) Başkanı Şahap Kavcıoğlu'nun dünkü konuşmasında para politikasının yeterince sıkı olduğunu vurgulaması ve çekirdek enflasyona odaklanması faiz indirimi tedirginliği yaratırken, dolar/TL, hızla tırmandığı 8.47'li seviyelerden güne başladı.

Kur daha sonra saat 09:46 itibarıyla 8,52'ye yaklaştı.

Küresel piyasalarda da dolar gücünü korudu.

Piyasalarda bugün euro ve doların seyri açısından Avrupa Merkez Bankası'nın (ECB) 14:45'te açıklanacak olan para politikası kararı izlenecek.

MERKEZ SÖYLEM DEĞİŞTİRDİ, KUR SIÇRADI

Ay başında enflasyon oranı üzerinde faiz uygulayacağı taahhüdüne atıf yapmayı bırakan ve yatırımcılarda faiz indirimlerinin yaklaştığı izlenimini uyandıran Kavcıoğlu, dün yaptığı konuşmada para politikasının yeterince sıkı olduğunu söyledi.

Konuşmasında TCMB'nin bundan sonra politika faizinden yüksek olan enflasyon oranı yerine politika faizinden yaklaşık 200 baz puan daha aşağıda olan çekirdek enflasyonu izlemeye ağırlık vereceğini ifade eden Kavcıoğlu'nun açıklamalarının ardından TL yüzde 1.5'e yakın değer yitirdi.

FAİZ İNDİRİMİ İHTİMALİ FİYATLANIYOR

Bir bankacı TCMB'nin 23 Eylül'deki Para Politikası Kurulu (PPK) toplantısında faiz indirimine gidilebileceğinin aniden fiyatlanmaya başladığını ve TCMB'nin değiştirdiği enflasyon-para politikası tepkisi esaslarının ayrıntıları belli olmadığı için, TCMB'nin hangi çekirdek enflasyon göstergesini izleyeceği hakkında daha net bir açıklama yapana kadar TL üzerindeki baskının sürebileceğini belirtti.

Kavcıoğlu'nun açıklamalarından önce Reuters anketinde oluşan beklentiler Eylül'den ziyade Kasım veya Aralık aylarında faiz indirimi için ancak sınırlı bir alan oluşacağı yönündeydi.

Yurtiçinde yüzde 19'un üzerindeki yüksek enflasyona rağmen TCMB'nin daha düşük olan çekirdek enflasyona odaklanması endişeleri etkili olurken, yurtdışında ECB'nin bugün 15:45'te açıklayacağı para politikası kararı euronun ve dolayısıyla doların seyri açısından izlenecek.

AVRUPA İZLENİYOR

ECB'nin aylık varlık alımlarını azaltmaya başlayacağına yönelik bir sinyal vermesi, ancak salgın hastalığın etkilerinden hâlâ toparlanmakta olan ekonomiye verdiği desteği uzun süre devam ettireceğine vurgu yapması bekleniyor.

Reuters anketine göre ECB'nin yılın son üç ayı içinde salgın döneminde başlattığı aylık tahvil alımlarının 80 milyar eurodan 60 veya 70 milyar euro aralığına indireceği tahmin ediliyor. Katılımcıların sınırlı bir kısmı ise alımların azaltılma kararının bugün açıklanacağını düşünüyor.

Küresel piyasalara bakıldığında Asya borsaları dünyanın büyük ekonomilerinin yavaşlayacağı ve merkez bankalarının ekonomiye verdikleri destekleri azaltacağı endişeleriyle gerilerken dolar bir haftanın zirvesine yakın seyir izledi.

Art arda üç gündür yükselen dolar endeksi 92.719 ile dün akşama kıyasla yatay seyretti. **(REUTERS)**

Erdoğan, Mario Draghi ile görüştü

Cumhurbaşkanı Erdoğan, İtalya Başbakanı Mario Draghi ile telefonla görüştü.

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığından yapılan açıklamaya göre, Draghi'nin talebiyle gerçekleşen görüşmede, Türkiye-İtalya ilişkileri ve bölgesel konular ele alındı.

Erdoğan, NATO müttefiki İtalya'dan, Türkiye'nin ilişkilere atfettiği öneme mütenasip karşılık görmeyi belediklerini ifade etti.

Görüşmede, 2021 yılının 7 ayındaki ikili ticaret hacminin 13 milyar dolara yaklaşarak, salgın öncesindeki seviyesini geçtiğini belirten Erdoğan, bu ivmeyi hızlandırdıkları takdirde 30 milyar dolarlık hedefi kolayca yakalayabileceklerini dile getirdi.

İtalya'nın Türkiye-AB ilişkilerinin geliştirilmesine ve üyelik sürecine yönelik ilkesel desteğinin güçlü şekilde devam edeceğine inandığını ifade eden Erdoğan, Gümrük Birliği'nin güncellenmesi müzakerelerine bir an önce, ön koşulsuz başlanmasının, herkesin çıkarına olduğunu, 18 Mart Mutabakatı'nın da bütüncül bir şekilde güncellenmesinde zaruret bulunduğunu söyledi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, görüşmede ayrıca, Afganistan'ın Taliban'ın kontrolüne geçmesiyle sahada yeni bir durum olduğunu, insani yardımların ulaştırılması noktasında Taliban ile angajmanın sürdürülmesi gerektiğini, aksi takdirde zaten üst seviyelere ulaşmış gç baskısının daha da artacağını ifade etti.

09.09.2021

Libya'da seçimlerin zamanında yapılmasını desteklediklerini belirten Erdoğan, Türkiye olarak Libya'nın talebi üzerine ve ikili anlaşmalar temelinde, meşru güvenlik güçlerine eğitim ve danışmanlık sağladıklarını vurguladı.

İtalya Başbakanı Draghi, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı, dönem başkanlığını İtalya'nın yaptığı G-20'nin ekim ayında Roma'da gerçekleştirilecek Liderler Zirvesi'ne davet etti.

Kılıçdaroğlu: Evlatlarımıza ithal ürün cenneti, bereketsiz, çorak bir Türkiye bırakmayacağız

CHP lideri Kılıçdaroğlu, “Saray, hububat ve bakliyat ithalatında gümrük vergilerini sıfırladı. Can çekişen tarımımızı ve çiftçimizi bitirmeye yeminli bir Erdoğan var! İklim ve tarım en öncelikli reform konularımız arasında. Evlatlarımıza ithal ürün cenneti; bereketsiz, çorak bir Türkiye bırakmayacağız.” dedi.

Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, hububat ve bakliyat gümrük vergilerinin sıfırlanmasına tepki gösterdi.

Kılıçdaroğlu, sosyal medya hesabından paylaştığı mesajda şunları kaydetti:

“Saray, hububat ve bakliyat ithalatında gümrük vergilerini sıfırladı. Can çekişen tarımımızı ve çiftçimizi bitirmeye yeminli bir Erdoğan var! Bakın bu konu şimdi çok ilginizi çekmeyecek belki ama ileride çocuklarımızın en önemli konusu toprağımız, suyumuz, enerjimiz, çiftçimiz olacak. İklim ve tarım en öncelikli reform konularımız arasında. Evlatlarımıza ithal ürün cenneti; bereketsiz, çorak bir Türkiye bırakmayacağız.”

“Biz enflasyon mu dedik, yok yok çekirdek demek istedik!”

Alaattin AKTAŞ

09 Eylül 2021 Perşembe

✓ Para politikası duruşunu belirlerken meğer genel TÜFE oranına değil, çekirdek enflasyona bakmak gerekiyormuş. Bu yaklaşım değişikliğinde TÜFE'deki yıllık artışın politika faizinin üstüne çıkmasının herhalde bir ilgisi yoktur!

✓ Ama gelecek için bir tehlike söz konusu. Ya günün birinde çekirdek enflasyon genel TÜFE oranının üstüne çıkarsa?

Tarih 3 Eylül Cuma, saat 10.00. TÜİK'in ağustos ayı TÜFE değişimini açıklaması ve yıllık oranın yüzde 19.25'e çıktığını ilan etmesiyle birlikte Ankara'nın Ulus semtinde bir kıvrınma başladı. Gençlik Parkı'nın karşısındaki o büyük binada... Bir pişmanlık, bir pişmanlık ki sormayın gitsin!

“Ne diye ‘Politika faizi güçlü dezenflasyonist etkiyi muhafaza edecek şekilde enflasyonun üzerinde bir düzeyde oluşturulmaya devam edecektir’ dedik ki, niye Para Politikası Kurulu açıklamalarına böyle yazarak kendimizi bağladık ki! Ne yapacağız şimdi! Enflasyon oldu mu yüzde 19.25, politika faizimiz yüzde 19. Sözümüzü tutmak için faizi artırmamız gerekir. Kolay mı faiz artırmak! Gel de çık işin içinden. Keşke daha yuvarlak bir ifadeyle yetinseydik, keşke...”

Tabii ki bire bir böyle olmamıştır. Ancak yıllık TÜFE artışının politika faizinin üstüne çıkmasının bir rahatsızlık yarattığı tartışılmaz. Belli ki bu durum bir arayışa, yeni bir yaklaşım geliştirme çabasına yol açmış ve Merkez Bankası Başkanı Şahap Kavcıoğlu'nun dünkü açıklamasına temel oluşturmuş. Başkan Kavcıoğlu, Alman Türk Ticaret ve Sanayi Odası toplantısında yaptığı konuşmada dün neler mi söyledi:

“Küresel merkez bankacılığında, para politikası duruşu belirlenirken, para politikasının etkisi dışında olan kısa vadeli arızı unsurlardan arındırılmış çekirdek enflasyon göstergeleri esas alınır. Özellikle salgının getirdiği olağanüstü koşullar, az

önce bahsettiğim sebeplerden ötürü, enflasyonun kısa vadeli oynaklıklardan arındırılmış ana eğilimini ölçmeye yarayan çekirdek enflasyon göstergelerinin önemini artırmakta.”

Merkez Bankası’ndan daha önce para politikası duruşu belirlenirken hep enflasyonun, yani genel oranın esas alındığını duymuştuk. Dikkate alınması gerekenin çekirdek enflasyon olduğunu ise ilk kez duyuyoruz.

Yani Merkez Bankası “Pardon” mu diyor? Ya da şöyle soralım; ağustos sonundaki yıllık TÜFE artışı yüzde 19.25 değil de yüzde 19’un altında bir oran olsaydı, yine çekirdek enflasyona mı bakılacaktı?

Hadi bir soru daha soralım; ağustos sonu için yüzde 16.76’lık çekirdek enflasyonla toplam oran yer değiştirseydi, yani çekirdek enflasyon yüzde 19.25, genel oran yüzde 16.76 olsaydı Merkez Bankası para politikası duruşunu belirlerken yine çekirdek enflasyonu mu esas alacaktı?

FAİZ İNDİRİMİNE HAZIRLIK MI?

Para Politikası Kurulu’nun bu ayki toplantısı 23 Eylül’de. Ne dersiniz, Şahap Kavcıoğlu da dünkü konuşmasıyla 23 Eylül toplantısı için faiz indiriminin yerini mi yapıyor?

Belki! Belki, çünkü bir kere 23 Eylül’e daha çok var.

Ama daha önemli olan Para Politikası Kurulu toplantılarında ne karar alınacağına Merkez Bankası tek başına mı karar veriyor ki!

HEDEF ENFLASYONA GÖRE FAİZ DAHA GERÇEKÇİ AMA...

Aslında ortaya konulan hedeflere güven duyulan bir ekonomide faizin geride kalan dönemin enflasyonuna göre belirlenmesi kadar yanlış bir yaklaşım olamaz.

Düşünün; yüzde 19.25 olarak açıklanan TÜFE artışı geride kalan bir yılın oranı. Verilen faiz ise gelecek bir yılın oranı. Dönemler örtüşmüyor bir kere. Dolayısıyla faizi geride kalan dönemin enflasyonu ile değil öngörülen enflasyon ile kıyaslamak gerek.

Önceki gün açıklanan OVP’ye göre 2022’nin TÜFE hedefi yüzde 9.8, diyelim yüzde 10. Bu oranın aşılacağını ve gerçekleşmenin yüzde 15 olacağını varsayalım, mevcut faiz hala enflasyonun üstünde.

İşte önemli olan buna piyasayı inandırabilmek. Böyle bir şansımız var mı dersiniz, nerede!

Zaten temel sorunumuz da bu!

ŞAPKADAN ÇEKİRDEK ENFLASYON ÇIKTI

Yıllık TÜFE artışı politika faizinin üstünde açıklanınca Merkez Bankası'nın çıkış yolu olarak "tahmin edilen ya da öngörülen enflasyonu" gündeme getireceğini düşünmüştük.

Merkez Bankası'nın 2021 sonu tahmini yüzde 14.1 düzeyindeydi, açıklanan OVP ile tahmin yüzde 16.2'ye revize edildi.

Yüzde 16.2 bile dikkate alınmış olsa Merkez Bankası'nın faiz artırmak gibi bir zorunluluğu görünmüyordu. Faiz indirimine gitmek riskli olabilirdi ama "geçmiş dönem enflasyonu gelecek dönem faizi" çelişkisi iyi işlenebildiği ve piyasanın buna ikna olması sağlanabildiği takdirde ciddi bir dönüşüm de gerçekleştirilebilirdi. Ne var ki bunu sağlamanın neredeyse olanaksız olduğu da ortadaydı. Hemen hemen her kesim, her siyasi partinin seçmeni açıklanan enflasyon oranlarına bile kuşkuyla bakarken gelecek dönemin enflasyonunun tutacağına inanan bulmak pek mümkün değildi.

Ama çare tükenmezdi ve şapkadan başka bir kavram çıkarıldı; çekirdek enflasyon. Ama bir tehlike var. Gün gelir çekirdek enflasyon genel oranın üstüne çıkarsa o zaman para politikası duruşunu belirlerken hangi orana bakılacak?

Türkiye'nin yeni öyküsü tarım, masal olmasın...

Şeref OĞUZ

09 Eylül 2021 Perşembe

Türkiye'ye kulvar atlatacak sektörlerin başında **tarım** geliyor. Neden tarım? Neden tarıma yatırım? Bakanlığın çalışmalarından bir özet çıkardım; buyurun okuyun;

1-Gezegenin merkezindeyiz 4 saatlik uçuşla dünyanın %40'ına ulaşıyoruz, 1,9 trilyon \$'lık tarım ticaretinin göbeğindeyiz.

2-Genç, dinamik nüfusu, işgücü potansiyeli, umut sunan Pazar.

3-Fındık, kayısı, incir, kiraz ve ayva üretiminde dünya lideri, aynı zamanda kavun, karpuz, mercimek, haşhaş (tohum), antepfıstığı, kestane, vişne, hıyar, zeytin, domates, mandalina, fasulye, ıspanak, nohut, ceviz, armut ve patlıcan üretiminde dünya ülkeleri arasında ilk 5'teyiz.

4-Fındık, kuru kayısı, incir, kuru incir, kuru üzüm, buğday unu ve arpa ihracatında dünya lideri; limon, mercimek, kayısı, kiraz, greyfurt, mandalina ve domates ihracatında da dünyada ilk 5'teyiz.

5-Avrupa Birliği toplam hayvan varlığında lideriz küçükbaşta 55,1 milyon baş büyükbaşta 18,6 milyon baş hayvanımız ve 23 milyon ton süt üretiyoruz.

6-Üç bini endemik olmak üzere 12.000'den fazla bitki türümüz ve zengin genetik kaynağımız var.

7-Jeotermal potansiyelinde Avrupa lideri, dünya 7'ncisiyiz, örtüaltı üretim imkânımız çok.

8-Üç tarafı denizle çevrili, 7 iklim, 4 mevsim, fauna, flora zenginiyiz.

9-Güçlü Ar-Ge altyapısı, etkin denetim mekanizması ve gıda güvenliği sistemimiz var.

10-Avantajlı ve çeşitli destek, hibe ve teşvik uygulamalarının varlığı...

Tek bir maddede toplayacak olursak; **aç kalmamak, dünyayı da beslemek için tarım**. Yeter ki bu **cennet vatanın tarım öyküsünü, politik masal haline getirmeyelim...**

TARIMDA ÇITAYI YÜKSELTECEK 5 ADIM

Devletin tarımı ülkenin **yeni öyküsü** haline getirebilmesi için **plan yapması yetmez, müdahil olması, yönlendirmesi hatta yasal düzenleme getirmesi** gerekiyor. İşte kamunun **5 kritik** ev ödevi; **1-Arazileri bütünleştirmede** keyfiyet değil, zorunluluk, **2-neyi ekeceklerine bilim, rekolte ve Pazar koşullarıyla** bakanlığın karar vermesi, **3-Üreticinin örgütlenerek yem, gübre gibi alımlarda birlikte** davranması ve kooperatifleşme zorunluluğu, **4-finansa erişimde tarım önceliği ve kolaylığı**, **5- pazarla ve dağıtım kanalları oluşturup market rafı terörüne son vermesi...**

İKİ SORU İKİ CEVAP

1-Araziler değerleniyor ve tarladaki mahsul anlamsızlaşıyor. Böyle bir durumda tarım nasıl teşvik edilmeli?

Tarım arazisini rant alanı olmaktan çıkarıp, ürün üzerinden değerlendirmek ve imar için kullanılmasını engellemek gerekiyor. Tarlaya fabrika, konut, mesken inşasına izin vermeyip, ürün bazlı teşvik sistemleri getirmek şart.

2-Kurların ve enflasyonun yüksek olduğu bir ortamda tarım gelişebilir mi?

Gelişemez. Zira domateste dahi 13 farklı alanda döviz girdisi var iken tarımı Dolarizasyondan çıkarmadan kalıcı gelişme sağlanması söz konusu olmayacaktır.

DOMATES NEDEN YALAN SÖYLER?

Üç domates yolda yürüyormuş. Birinci demiş ki; "**benim önümde hiç domates yok, arkamda 2 domates var.**"

İkinci demiş ki; "**benim önümde 1, arkamda 1 domates var.**"

Üçüncü demiş ki; "**benim önümde 2, arkamda da 2 domates var.**"

Peki, bu nasıl olur?

Dilediğiniz kadar düşünün ve işin içinden çıkmaya çalışın.

Oysa cevap bazen çok basit olabiliyor: "**Üçüncü domates yalan söylüyor.**"

Hele ki **yerli ve milliyim** diyorsa... Nasıl mı?

Anlatayım; **Tohum** dövizle, **traktör** dövizle, **mazot** dövizle, **pulluk** dövizle, **çapa** dövizle, **ilaç** dövizle, **gübre** dövizle, **hasat makinesi** dövizle, **soğuk hava yazılımı** dövizle, **lojistik** dövizle, **kamyon yakıtı** dövizle, **plastik kasası** dövizle...

Hal böyle iken domatesimiz "**yerli&milli**" olduğunu söylüyorsa bilin ki **doların euronun yalancısıdır**.

Abdulkadir Selvi

Millet İttifakı'nda kriz mi var?

9 Eylül 2021

24 Haziran 2018 seçimleri öncesindeydi. CHP ile İYİ Parti arasındaki ittifak görüşmelerinde ipler kopma aşamasına gelmişti.

Cihan Paçacı, Meral Akşener'in bilgisi dahilinde Kemal Kılıçdaroğlu'nu aradı. Sabah görüşme kararı aldılar.

Paçacı ile Kılıçdaroğlu, bürokratlıkları döneminden tanışıyorlardı. Birbirlerine ilk isimleri ile hitap edebilecek kadar hukukları vardı. Cihan Paçacı, ittifakın kurulmasının tarihi öneme haiz olduğunu anlattı. Kılıçdaroğlu, alınacak her kararı itirazsız kabul edeceğini söyledi. Paçacı, CHP Genel Merkezi'nden çıkmadan Akşener'i arayıp bilgi verdi. İki lider görüşüp müzakereyi yürüten isimleri değiştirip ittifakı kurmayı başardılar.

Cihan Paçacı siyasetin akil isimlerinden biridir. Millet İttifakı'nı bozmaya çalışanlardan biri değil, tam aksine korumaya çalışan bir isimdir.

ERKEN UYARI

O nedenle CHP'ye yönelik uyarılarını Millet İttifakı yıkılsın diye değil, tam aksine Millet İttifakı ileride zarar görmesin diye yapılmış bir çıkış olarak görmek gerekiyor. İleride yaşanabilecek yol kazalarını önceden sezen tecrübeli bir politikacının ittifakının hukukunu koruma adına yaptığı bir ikaz olarak değerlendirmek gerekir.

Cihan Paçacı'nın, gazeteci Muharrem Sarıkaya'ya söylediği, "Kemal Bey son dönem tekil konuşuyor" sözlerini bir erken uyarı olarak görmek gerekiyor.

KILIÇDAROĞLU'NUN AÇIKLAMASI

Paçacı'nın mesajı adresine ulaşmış olmalı ki Kılıçdaroğlu, gazeteci Fikret Bilâ'nın sorusu üzerine, "Ben Millet İttifakı olarak ortaklaştığımız konularda çoğul konuşuyorum. Ama henüz ortaklaşmadığımız konularda, ittifak adına konuşmayı etik bulmadığım için tekil şahıs olarak konuşuyorum. Bu benim Millet İttifakı'na gösterdiğim hassasiyetten kaynaklanıyor" diye açıklama yaptı.

Paçacı'nın, "Gençlere, esnafa, çiftçiye, KHK'lılara vaatlerde bulunuyor. Bu vaatler bizim açımızdan da olmaz şeyler, karşı çıktığımız durumlar değil. Ama biz ortak bir hükümet için ittifak halindeyse, en azından öncesinde bunları ortaklaşa kararlaştırmalı ve ortak bir dille birlikte açıklamalıyız. Madem birlikte bir hükümet kuracağız, bunları bize sordunuz mu? Öncesinde bir program yapmadan bu tür açıklamalar doğru değil. Bir taahhüt varsa, bunu CHP veya İYİ Parti yapacaksa, ortaklarıyla görüşmeli, karşılıklı görüş alındıktan sonra açıklanmalı..." sözlerinde bir yanlışlık yok.

CUMHURBAŞKANLIĞI SEÇİMİ

Bir süredir dikkat çekmeye çalışıyorum. **Kılıçdaroğlu**, Cumhurbaşkanı adaylığına karar verdikten sonra söylemini değiştirdi. Ben yapacağım, ben çözeceğim demeye başladı. Kendisini ön plana çıkardı. Ama burada unutulmaması gereken bir nokta var. **Kılıçdaroğlu**'nun bunları yapabilmesi için cumhurbaşkanı seçilmesi gerekiyor. Peki sadece yüzde 25'i aşmayan CHP'nin oylarıyla mı seçilecek? Yok. İttifakın aday olarak seçilmeyi bekliyorsa o zaman neleri vaat edip etmeyeceğine ittifak ortakları olarak karar verilmesi gerekiyor.

AKŞENER-KILIÇDAROĞLU DİYALOĞU

Cihan Paçacı'nın "Ortak bir mekanizma oluşturalım" önerisini de Millet İttifakı'nın sağlıklı yürümesi için yapılmış bir uyarı olarak gördüm. İttifakın bozulmasına yönelik bir hamle olarak değerlendirmedim.

AKŞENER-KILIÇDAROĞLU GÖRÜŞMESİ

Bu arada **Kılıçdaroğlu** ile **Akşener** arasında bir sorun yaşanmadığını göstermek için hafta sonu yedikleri yemek servis edildi. Doğru. Ama zaten iki lider kamuoyunun haberi olmadan zaman zaman bir araya gelip görüşüyorlar. Kimi zaman da telefonla konuşuyorlar. Bu aşamada Millet İttifakı'nda kriz var denilebilecek bir durum söz konusu değil. Ama bu cumhurbaşkanı adaylığı konusunda **Kılıçdaroğlu** ile **Akşener**'in aynı düşündüğü anlamına gelmiyor.

HESAPLAR FARKLI

CHP'de **Kılıçdaroğlu**'nu cumhurbaşkanı yaptırmak gibi bir çaba var. İYİ Parti'de ise seçimi kazanacak biri aday olmalı eğilimi söz konusu. **Kılıçdaroğlu**, **Ekrem İmamoğlu** ve **Mansur Yavaş**'ı aday yapmak istemiyor. **Meral Akşener** ise eğer seçimi kazanabileceksek **İmamoğlu** ve **Yavaş** neden olmasın havasında.

İYİ Parti'de ise kadınlardan ve muhafazakâr kesimden oy alacağı için **Akşener** formülü gündemde.

Görüldüğü gibi söz konusu Cumhurbaşkanlığı seçimi olunca **Kılıçdaroğlu** ve **Akşener**'in önünde çözümü zor bir sorun duruyor.

Çünkü olası bir mağlubiyette hesabı iki lider verecek...

AYLİN NAZLIKA’NIN YALAN SİYASETİ

AYLİN Nazlıaka’nın CHP’li bir milletvekilinin odasındaki **Atatürk** posterinin indirildiği iddiası partiyi karıştırmıştı. **Atatürk**’ün partisinin bir milletvekilinin **Atatürk** posterini indirmesi hatta çöpe atması kabul edilebilir bir durum değildi.

Atatürk resminin çöpe atıldığı iddiasını araştırmak üzere **Kılıçdaroğlu**’nun talimatıyla bir heyet oluşturuldu.

Nazlıaka, isim vermedi ama iki milletvekilinin ismi ön plana çıkmıştı. Biri CHP Ankara Milletvekili **Necati Yılmaz** diğeri ise **Zeynep Altıok Akatlı**’ydı. **Necati Yılmaz**, yüzleşmek istedi ama **Aylin Nazlıaka** bunu kabul etmedi. Sonunda **Aylin Nazlıaka** kesin ihraç talebiyle disipline sevk edildi.

İFTİRA OYBİRLİĞİYLE TESPİT EDİLDİ

Şimdi CHP Yüksek Disiplin Kurulu’nun oybirliğiyle aldığı kararı paylaşmak istiyorum.

“Disipline sevk edilen Aylin Nazlıaka’nın, bir milletvekilinin odasında bulunan Atatürk resmini indirdiği iddiasının gerçek olmadığını ve iddianın iftira kapsamında bulunduğunu oybirliği ile tespit etmiştir.”

Aylin Nazlıaka’nın, iddiasının **“İftira kapsamında olduğu”**na oybirliğiyle karar veren Yüksek Disiplin Kurulu, ihraç kararı aldı. Yalan söylediği ve iftira attığı Yüksek Disiplin Kurulu tarafından tescil edilen **Aylin Nazlıaka** CHP’den ihraç edildi.

Sonra ne olduysa **Kılıçdaroğlu**, **Aylin Nazlıaka**’nın partiye dönüşü için olağanüstü bir çaba sarf etti. Birkaç kez Parti Meclisi’ne getirdi ama kabul edilmedi. **Kılıçdaroğlu**’nun ısrarları sonuç verdi, **Aylin Nazlıaka** önce CHP’ye döndü sonra Kadın Kolları Başkanlığı’na getirildi.

Peki **Nazlıaka**’nın iftira attığı iki milletvekili ne oldu? Yalan ve iftira atan **Nazlıaka** kazandı, haksız suçlamalara maruz kalan Ankara Milletvekili **Necati Yılmaz** ve Sivas katliamında yaşamını yitiren şair **Metin Altıok**’un kızı **Zeynep Altıok Akatlı** milletvekili yapılmadı.

Aylin Nazlıaka yalan serisini ise sürdürmeye devam ediyor. **Nazlıaka**, Çanakkale ziyareti sırasında gece yarısı otele giriş yaptıkları sırada **“Reisi size yedirmeyeceğiz”** diyen bir şahsın aracı üzerilerine sürdüğü iddiasını ortaya attı.

“Reisi size yedirtmeyeceğiz” diyecek kadar fanatik AK Partili olduğu iddia edilen ve CHP’lileri öldürmek için üzerilerine araç sürecek kadar gözünü kararttığı ifade edilen şoför **Vedat Aygören**, **“40 yıllık CHP’liyim. Böyle bir iftira görmedim”** dedi.

09.09.2021

Zaten CHP Çanakkale İl Başkanı **Metin Ümit Ural**'ın şikâyet dilekçesinde de böyle bir iddia yer almıyor. **Aylin Nazlıaka**, iki şoförün sürtüşmesi sırasında orada değil. Ayrıca CHP Çanakkale Kadın Kolları Başkanı **Sibel Erol**, **Nazlıaka**'yı doğrulamadı. "**Partili kadınların üzerine direksiyon kırılmadı**" dedi.

Aylin Nazlıaka ise yalanlarına devam ediyor. **Nazlıaka** bugün 98. yaşını kutlayan CHP gibi köklü bir partinin kadın kolları başkanı değil, adeta Brezilya dizilerindeki yalan rüzgârı gibi esiyor.

Esfender KORKMAZ

Gün doğmadan neler doğar? (3)

9 Eylül 2021 Perşembe

Bu günkü siyasi, ekonomik ve sosyal sorunlar, tek eksenlidir. Bu sorunlar ve bunları yaratan AKP iktidarı devam etsin mi? etmesin mi? Bu ekseni muhalefet değil, bizzat AKP hazırladı ve her alanda hayatın akışına, insanların yaşamına, geçimine, refahına dokundu.

Muhalefetin yapması gereken, siyasi tuzaklara düşmemek olmalıdır. Söz gelimi Diyanet işleri başkanının şeriat çağrıları, AKP'nin son kozudur. Ama telaş ve panik içinde ne kadar yanlış olduğunu anlayamıyor. Zira halk din istismarının ülkeyi nereye getirdiğini gördü - yaşadı... Din popülizminin dine ne kadar zarar verdiğini de şahit oldu. Bu nedenle muhalefet bu tartışmalardan uzak durmalı ve halkın sorunlarını öne çıkararak ülke gündeminin kendisi belirlemelidir.

Bu paralelde, CHP geçmişi ve geçmiş yönetimlerle uğraşmak tuzağından kurtulmalıdır. Halkın morali bu kadar bozuk iken, siyasi iktidarın bu kadar yanlış varken, siyaset tek eksene inmişken, parti geçmişi ile hesaplaşmak açıkça iktidarın değirmenine su taşımaktır.

Herkesin kafasına takılan bir soru; İktidar değişirse, demokrasi, hukuk ve ekonomide tahribatın onarılması ne kadar zaman alır?

Demokrasi ve Hukuk'ta Anayasa dahil, mevzuat altyapısının değişmesi gerekir. Bu zaman alabilir. Ancak yeni iktidarın niyeti önemlidir. Bu niyetini açıklar ve uygulamada da bu niyetine göre hareket ederse, demokrasi ve hukuk alanında en az yara alarak kurtulabiliriz.

Ekonomik istikrara gelince; istikrar sorunu herkesin doğrudan yaşamını, geçimini, refahını etkiledi. Ekonomik istikrar için temel sorun güven sorunudur. Yeni iktidar önce mevcut sorunları, önyargısız, doğru tespit ve teşhis ederek, tutarlı bir iktisat politikası açıklamalıdır. Bu kapsamda Avrupa Birliği ile ilişkileri geliştirme planını da açıklamalıdır. AB yabancı doğrudan yatırım sermayesi girişi için her zaman çıpa olmuştur. Bu durumda;

- * Ekonominin iç dinamikleri harekete geçer;
- * Ertelenen yatırımlar devreye girer,
- * Yurt dışına maddi ve beşeri sermaye çıkışı durur, İstikrar tez zamanda gelir.

Gelecek iktidar, Kısa dönemde ekonomi alanında;

Bir geçiş dönemi içinde, dalgalı kur politikasını değiştirerek, daha istikrarlı söz gelimi kontrollü bir kur sistemine geçmelidir.

Merkez Bankasına yeniden bağımsızlık verilmeli ve reel faiz uygulamasına geçilmelidir.

Kambiyo rejiminde doğrudan yabancı yatırım sermayesi teşvik edilmedir.

Kamu - özel işbirliği yöntemini kaldırmalı, yatırımlar bütçeden yapılmalı ve kamu özel işbirliği yolu ile yapılan yatırımlarda usulsüzlük varsa bunlar devletleştirilmelidir. Et balık kurumu gibi stokçuluğun yolunu kesen, Telekom gibi tekeller devletleştirilmelidir. Paralı yollar ve köprüler, dünya standardına fiyatlara geri çekilmelidir.

Üretimi ithal girdi bağımlılığından kurtarmak için, ithal girdi hammadde ve aramalı ikame iç üretimine teşvik getirmelidir.

Ucuz ve sorgusuz - sualsiz vatandaşlık şartları kaldırılmalı, Suriye hükümeti anlaşarak Suriyelilerin geri dönmesi sağlanmalıdır.

Bütçeden popülist harcamalara giden kaynaklarla, hükümetler her ilde yatırım yapmalı ve poşet yerine istihdam yaratma yolunu seçmelidir.

İşçi ve memur için geçinme endeksi hazırlanmalı, enflasyon düzeltmeleri bu endekse göre yapılmalıdır.

Orta ve uzun dönemde;

Devleti yeniden yapılandırıp, parti devleti olmaktan çıkarmak, liyakat esasına göre çalışan kurumsal devlet düzenine sokmak gerekir.

Kronik enflasyon nedenleri olan yapısal sorunları çözümlenmelidir. Bu kapsamda; Kaynak kullanımda etkinlik sağlanmalı, toplam faktör verimliliği ve kapasite kullanım oranlarını artıracak teşvik sistemi getirilmeli, piyasada oligopol yapılar, kartelleşme devletin gerekli sektörlerde piyasaya bizzat girmesi ile kırılmalı ve Rekabet sağlanmalıdır.

Ekonomik ve sosyal istikrar için, İktisat ve sosyal politikaları bir planlama içinde koordineli bir şekilde düzenlenmelidir.

09.09.2021

Eğitimde işgücü planlaması yapılmalı, ihtiyaç fazlası imam - hatip liseleri kapatılmalıdır.

Kim gelirse gelsin, manevi ve maddi popülizm yapmazsa, partizanlaşmayı kaldırırca, Őeffaf ve denetlenebilir bir hükümet kurarsa ve daha önemlisi güven yaratırca, Türkiye yeniden istikrarlı kalkınma yoluna girer. Refah toplumu olur.

Özetle; Moralimizi bozmayalım. Türkiye olarak çok badire atlattık. Bunu da atlatacağız.

İbrahim Kahveci

Çekirdeği kim patlattı?

Çekirdeğe dönüş düşüncesi epeydir partide konuşulan bir konu. Yeniden kuruluş değerlerine dönerek, yine yeniden aynı heyecanla seçimleri kazanalım.

Siyasette eskiye dönüş, çekirdeğe dönüş arayışları farklı şekilde cereyan ediyor. Ama bizi ilgilendiren mesele ekonomide çekirdeğe dönüş konusu.

Cumhurbaşkanı Erdoğan Rize'de yaptığı konuşmada enflasyonun sadece bizim sorunumuz olmadığını söyledi. Gelişmiş ülkelerin de enflasyonla başlarının dertte olduğunu açıkladı.

İşte o gelişmiş ülkelerden ABD Merkez Bankası başkanı, enflasyondaki yükselişin geçici olduğunu ilan etti. Bu nedenle faiz artırmayacaklarını, bir süre daha bekleyeceklerini söyledi.

Fırsat bu fırsat diyerek bizim de bu argümanı kullanmamız gerektiğini anladık. Ve Merkez Bankası Başkanı dün enflasyonu geçici olarak ilan etti. Açıklamasında asıl olarak çekirdek enflasyona bakmamız gerektiğini söyledi.

Şimdi burada durmamız gerekir. Neden durmamız gerektiği konusunda bir kaç nedenimiz var da o yüzden...

1-) Türkiye'de açıklanan enflasyon ile hissedilen enflasyonun farklı olduğu çok yoğun şekilde tartışılıyor. Acaba açıklanan enflasyon gerçekten düşük mü? ENA Grup Prof. Dr. Veysel Ulusoy önceliğinde bir çalışma sürdürüyor. Mesela o hesaplara göre sadece Ağustos ayı fiyat artışı yüzde 4,06. Ama daha yılın ilk sekiz aylık kısmı için de yüzde 30,39 fiyat artışı olduğunu gösterdiler.

Oysa TÜİK ağustos ayı fiyat artışının sadece yüzde 1,12 ve ilk sekiz aylık fiyat artışının da yüzde 11,65 olduğunu ilan etti.

Dikkat ederseniz aradaki fark nerede ise üç kat. Acaba gerçek ne? İşte onu sizlere bırakıyorum.

09.09.2021

2-) Bir başka temel nokta ise enflasyonun geçici olup olmadığıdır. Mesela 2017-2021 arası 4 yılın toplam fiyat artışı yüzde 80,7'ye çoktan ulaştı. Ya da 2017 Ekim ayından beri 12 aylık ortalama enflasyon hiç tek haneye düşmedi. 12 aylık ortalamanın ağırlığı şu şekilde;

2018-%12,71

2019-%18,22

2020-%12,40

Ve 2021 ilk sekiz ay %13,98

Bakın bunlar ağırlıklı ortalamalar. Yıllık ortalama ise 5. yılda çift hane enflasyon yaşamaktayız. Hatta geçen yıl ağustos ayında yıllık enflasyon %11,77 seviyesindeyken şimdi 19,25'e yükseldi bile.

Burada tek bir nokta var: Geçen yıl ekim ayında fiyatlar yüzde 2,13 ve kasım ayında da yüzde 2,30 artış gösterdi. Bu yıl özellikle kasım ayında baz etkisine bağlı bir düşüş bekleniyor. Hatta baz etkisinin aralık ayında da devam etmesi muhtemel...

Şimdi bütün planı sadece bir kaç aylık baz etkisine bağlı enflasyon düşüşüne göre mi hazırlayacağız?

Ya piyasa buna inanmaz ise... İşte o zaman ne olacak?

Acaba yine kendi elimizle yıktığımız piyasaları "bakın şer güçler saldırıyor" diye mi anlatacağız?

Şimdi 3. maddeye geçelim...

3-) Acaba Merkez Bankası'nın sığındığı çekirdek enflasyona durum gerçekten iyiye mi gidiyor?

A harfinden F harfine kadar Merkez Bankası'nın çekirdek enflasyonları var. Sadece C harfli "**Enerji, gıda ve alkolsüz içecekler, alkollü içkiler ile tütün ürünleri ve altın hariç TÜFE**" seçeneği 16,76 artış oranı ile geride kalmış. Diğer bütün çekirdek enflasyonlar bile yüzde 18-20 aralığında seyrediyor.

Nitekim ana girdi olan enerji fiyatlarındaki artış olsun, gıda fiyatlarındaki artış olsun fiyat baskısının hızla sürdüğünü göstermektedir.

Ortada henüz durağan bir ekonomi ve maliyet baskısını azaltacak bir iyileşme görülüyor. O zaman asıl soruyu soralım: Bu çekirdeği kim patlattı?

09 Eylül 2021, Perşembe

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Standardı yükseltirken hayatı da ucuzlatalım

Cumhurbaşkanı **Erdoğan** dün de elektrik santrallerinde yapılan yatırımları hatırlatarak "**Bu alanda dünyanın gelişmiş ülkeleri arasındayız**" dedi. Cumhurbaşkanı'nın buna benzer konularda yaptığı açıklamalar hepimizin hatırlarında. Geçen yıl da Karadeniz'de bulunan doğalgaz rezervini değerlendirirken yine dünyanın benzer ülkeleri arasındaki yerimizi işaret etmişti. Ayrıca özellikle silah sanayiinde dünyanın gelişmiş ülkeleri arasında rekabetçi bir yerimiz var. İnsanlı-insansız savaş araçları ve gereçleri konusunda Türkiye artık ihracatçı bir ülke. Bütün bu gerçekleri gündeme getirdiğiniz zaman, Türkiye'de seçmen vatandaşın beklentisi ile sadece devleti gören vatandaşın beklentisi arasındaki farkı hissedersiniz. Örneğin, doğalgaz rezervi dünya üstüne çıktığı zaman Türkiye'de vatandaş doğalgazın ucuzlamasını, kendi hayatına bu şekilde yansımaları bekler. Oysa daha çok yakın bir zamanda doğalgaza büyük bir zam yapıldı. Aynı durumu elektrik ve diğer hizmetler için de söyleyebiliriz.

SEÇİM KAZANMAK...

Acaba 2023 Haziran'ına, yani cumhurbaşkanlığı seçimine kadar bu ikilem nasıl giderilecek? Burada tek sorun iktidarın bu konuda ne yapacağına ilişkin değil. Çünkü burası çoğulcu ve özgürlükçü bir demokrasi. Yani kendilerini iktidara aday gören muhalefet partilerinin de hayat pahalılığı konusunda bir şeyleri planlamaları ve açıklamaları şart. Ancak böyle bir şey hiç olmuyor. Bunun yerine muhalefet sadece iktidara yüklenerek görevini yaptığını zannediyor.

Bizim gerek vatandaşlar gerekse medya olarak bu tabloyu çok iyi teşhir etmemiz gerekiyor. Çünkü AK Parti iktidarında hayat pahalı olsa da hayat standardı her an yükseliyor. Eski Türkiye ile bugünü karşılaştırdığınız zaman aldığımız yolun büyüklüğünü kolayca görüyoruz. Fakat siyasi başarı ya da ekonomik muvaffakiyet seçim kazanmaya yetmiyor.

Eski günlerde Demokrat Parti iktidarı sırasında "**Yollar yağ gibi oldu**" deyince muhalefet, "**Bu yağı ekmeğe mi süreceğiz?**" diye sorardı. Kısacası, aynı oyunu yıllar sonra yeniden sahnelemeyelim.